

BEZBEDNOST I POVERENJE ZA SVE:

percepcija problema seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja
među studentima i zaposlenima na FFUNS i FSFVNS

- glavni rezultati i preporuke -

O projektu

Projekat je fokusiran na analizu **percepcije i (ne)posrednog iskustva seksualnog uznemiravanja i ucenjivanja** (dalje: SUU) među studentima i zaposlenima na Filozofskom fakultetu (FFUNS) i Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja (FSFVNS) Univerziteta u Novom Sadu. Saradnja istraživača sa dvaju fakulteta na realizaciji projektnih aktivnosti jedna je od glavnih projektnih snaga i prednosti. Reč je o **prvom projektu** koji se bavi ovom tematikom, a organizuje se i sprovodi na nekom od fakulteta UNS.

Glavni cilj projekta jeste da se prikupe i analiziraju validni podaci o četiri ključna aspekta projektne teme.

uverenja i znanja
studenata/-kinja i
zaposlenih o SUU

(ne)posredno iskustvo
studenata/-kinja i
zaposlenih sa SUU

percepcija zastupljenosti
(neposrednih) iskustava
sa SUU
u (van)akademskoj
zajednici

očekivanja od
institucionalne podrške
žrtvama SUU

Podaci o navedenim aspektima projektne teme prikupljeni su primenom **mešovitog istraživačkog plana**, tj. kombinacijom anketnog istraživanja (kvantitativni metod) i fokus-grupne diskusije (kvalitativni metod).

Realizovane su **četiri fokus-grupne diskusije** (mart 2022) – dve sa studentkinjama i dve sa studentima, svih nivoa studija. U diskusijama je učestvovalo ukupno 38 studentkinja i studenata sa oba fakulteta.

Anketno istraživanje (april 2022) je realizovano primenom onlajn upitnika. Definisane su dve verzije upitnika – jedna za studente/studentkinje, a druga za nastavno i nenastavno osoblje. U tom delu istraživanja učestvovalo je ukupno 1144 studenta i studentkinje (819 sa FFUNS i 325 sa FSFVNS), kao i 215 zaposlenih (163 sa FFUNS i 52 sa FSFVNS).

Istraživanje je obavljeno, a ova publikacija je objavljena u izdanju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, uz podršku Pokrajinskog sekretarijata za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost.

Fokus-grupna diskusija sa studentima i studentkinjama o SUU – glavni nalazi

Studenti **umeju da definišu pojam SUU**, ističući da postoje **lakši i teži oblici** – od merkanja, dobacivanja, neprijatne gestikulacije, slanja/deljenja fotografija do neželjenih fizičkih kontakata i nasilnog ponašanja. Neki oblici spadaju u tzv. **sivu zonu**. Takođe, studenti uočavaju tendenciju normalizacije nasilja, pa i SUU. Ključni element za prepoznavanje SUU jeste **nepostojanje saglasnosti jednog aktera** u odnosu. Iako društvo nastoji da tipizira žrtvu, kao i nasilnika, studenti ističu da **svako može da se nađe u tim ulogama**.

Gotovo svi studenti **poznaju nekog ko je (bio) žrtva SUU**. Za razliku od devojaka, neki mladići su istakli primere istopolnog SUU.

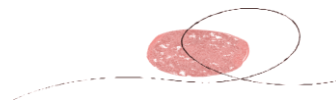
Studenti navode da **mladi nisu dovoljno informisani** o tome šta je SUU, kao i da je to tema o kojoj se nedovoljno govori. Većina se **nije susretala** sa organizovanom i sistematičnom **edukacijom** na ovu temu, pa je zato **potreba za edukacijom** o SUU **urgentna**. Kao poželjan modalitet edukacije navode **vršnjačke savetnike** (tzv. *peer counseling*). Deo edukacije, kao i podrške bi trebalo da bude rad na destigmatizaciji, ali i apel za solidarnost sa žrtvama.

Iako bi **fakulteti** trebalo da imaju **krovnu ulogu** u procesu izgradnje sistema podrške i pomoći žrtvama SUU, ističe se da bi prostorije same službe za pomoć trebalo fizički izmestiti sa fakulteta, radi poštovanja anonimnosti žrtve, kao i da u njima budu angažovane nepristrasne stručne osobe.

... testiranje i ugrožavanje granica druge osobe.

...bilo koji sadržaj seksualne prirode na koji je rečeno NE.

... bez nečije volje...

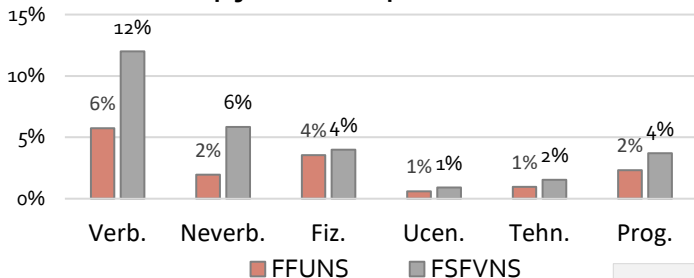
... ljudi neće da pričaju jer sramota je...

... jako je bitno edukovati i muškarce o tome...

... mora da bude nešto na šta će dekanat klimnuti glavom. Ovo ne može biti neformalno, ovo su jako osetljive teme

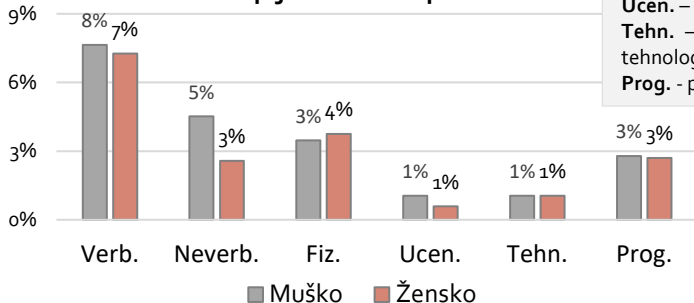
Anketno istraživanje studenata i studentkinja o SUU – glavni nalazi

Zastupljenost SUU po fakultetima

Od šest oblika SUU, najzastupljenije je verbalno, a potom neverbalno i fizičko uznemiravanje. I verbalno i neverbalno uznemiravanje su učestaliji na FSFVNS, dok su ostali oblici SUU podjednako prisutni na oba fakulteta. Važno je istaći da su **studenti i studentkinje** izveštavali o **podjednako učestalom SUU**, bez obzira na oblik.

Zastupljenost SUU po rodu

Verb. – verbalno
 Neverb. – neverbalno
 Fiz. – fizičko
 Ucen. – učenje
 Tehn. – putem savremenih tehnologija
 Prog. – progiranje

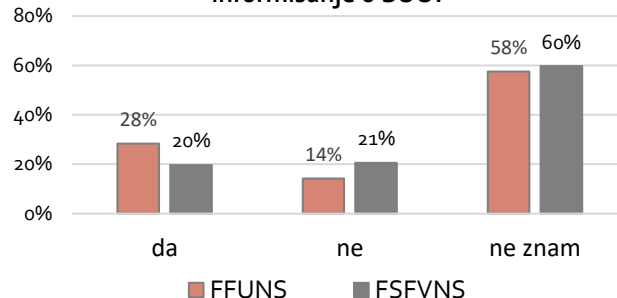
Studenti oba fakulteta su podjednako **neinformisani** o postojanju organizovanih oblika informisanja o SUU na fakultetu, o postojanju pravilnika o zaštiti od SUU, kao i o mehanizmima za prijavljivanje SUU, bez obzira na to da li su ovakve prakse postojale na fakultetu ili ne.

Ipak, studenti i studentkinje oba fakulteta (89% FFUNS, 81% FSFVNS) u podjednako meri smatraju da je **informisanje neophodno**.

Preferirani oblici **informisanja o SUU** za studente bili bi u sklopu nastave (55%), radionice (48%), tribine (39%), deljenje informativnog materijala (37%), obuke (27%) ili kampanje (22%).

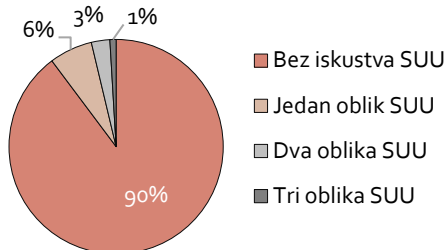
Tim za podršku, po mišljenju studenata, trebalo bi da čine **edukovane osobe van fakulteta** (64%), **edukovani studenti ili zaposleni** (39%).

Da li se na fakultetu organizuje informisanje o SUU?

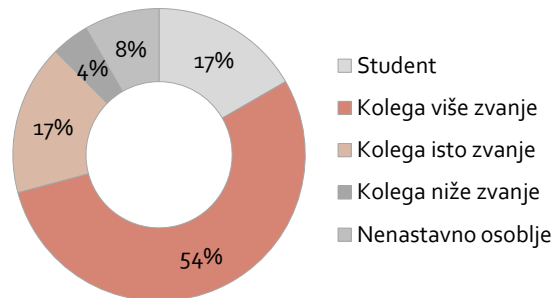
Anketno istraživanje zaposlenih o SUU – glavni nalaz

Zastupljenost iskustava SUU među zaposlenima FFUNS i FSFVNS

Oko **10%** zaposlenih doživelo bar jedan oblik SUU tokom prethodnih pet godina. Najprisutnije je verbalno uznemiravanje (preko 50% od svih zabeleženih oblika), a **počinioci** u više od polovine slučajeva su **kolega/koleginica iz višeg zvanja**.

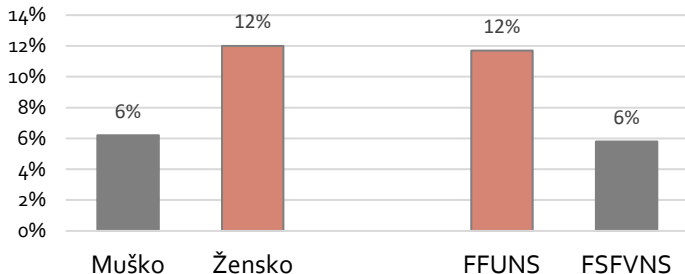
Počinitelj verbalnog uznemiravanja

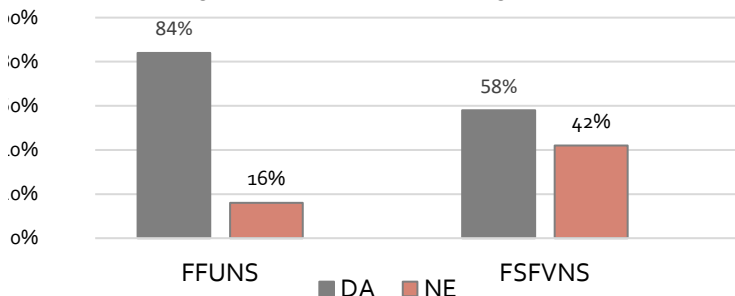
Među zaposlenima, **žene su češće žrtve SUU** u odnosu na muškarce. Zaposleni na FFUNS su doživeli SUU u nešto višem procentu u odnosu na zaposlene sa FSFVNS, ali je neophodno uzeti u obzir i rodnu strukturu zaposlenih na oba fakulteta.

Većina zaposlenih sa FFUNS smatra da je **potrebno dodatno informisanje** o SUU, dok je taj procenat kod zaposlenih sa FSFVNS znatno niži.

Zastupljenost SUU prema rodu i fakultetu

Da li postoji potreba za informisanjem o SUU?

Preporuke

Na osnovu rezultata kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja, formulisane su preporuke za adresiranje problema SUU u akademskom okruženju:

- uvođenje vršnjačkih savetnika za studente i studentkinje (tzv. *peer counseling*) na temu SUU;
- uvođenje (obavezne) edukacije i studenata i zaposlenih o SUU;
- preferirani oblici informisanja i edukacije studenata o SUU su (redom): edukacija u sklopu redovne nastave/postojećih predmeta koji se bave srodnom tematikom, edukativne radionice, seminari, tribine;
- preferirani oblici informisanja i edukacije zaposlenih su (redom): info-materijali, tribine, radionice;
- pravno regulisanje problema SUU donošenjem fakultetskih pravilnika;
- formiranje i promovisanje rada tima za podršku žrtvama SUU;
- informisanje studenata i zaposlenih o postojanju pravilnika i drugih mehanizama za prevenciju problema SUU;
- obučavanje zaposlenih i studenata za pružanje podrške žrtvama SUU, a po mogućnosti i angažovanje stručnih lica u sklopu tima za podršku;
- omogućavanje žrtvi SUU da izabere članove tima za podršku kojima će se obratiti za pomoć i sa kojima će razgovarati;
- stvaranje i negovanje atmosfere sigurnosti i poverenja među svim članovima akademske zajednice.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

378.6:1(497.113 Novi Sad):616.89-008.442

Tiraž 100.

ISBN 978-86-6065-697-3

COBISS.SR-ID 66237193

Članovi istraživačkog tima:

prof. dr Ivana Živančević Sekeruš, rukovoditeljka (FFUNS),
doc. dr Bojana Bodroža (FFUNS),
prof. dr Jovana Čikić (FFUNS),
prof. dr Smiljana Milinkov (FFUNS),
prof. dr Ivana Milovanović (FSFVNS),
prof. dr Boris Popov (FFUNS)

